

Mégegyszer az olimpiáról.

Nem vagyok nagy drukker, és általában a focin kívül csak az igen nagy sporteseményeket szoktam követni. De az nekem is feltűnt, hogy az idén nagyon szerencsések voltak a sportrajongók. Foci EB, Tour de France, tenisz, 27-ik nyári olimpia Londonban, csak hogy a nagyobbakat említsem, melyekről kocadrukkerként én is tudok.

Azért mint sokan mások, úgy én is izgalommal figyeltem a londoni olimpiai eseményeket, és együtt izgultam magyarral és ausztrállal egyaránt. A játékok végén pedig büszkén nyugtáztam Magyarország és Ausztrália előkelő helyét a végleges éremtáblázaton.

Azt már megszoktam (könnyű ugye a jót megszokni), hogy az ausztrál média kiemelten, és büszke, mondhatni nem titkolt részrehajlással közvetít minden olyan sport vagy egyéb eseményt, ahol ausztrálok jól (vagy akár rosszul) szerepelnek. Ez alkalommal végre részem volt abban is, hogy (ellentétben az eddigi gyakorlattal) a magyar média többsége is hasonlóképpen, de legalábbis kiegyensúlyozottan tájékoztatott a magyar olimpiások sikereiről. Itt meg kell említenem, hogy a Magyar Élet (mint mindig, úgy most is) dicséretesen kivette részét a részletes és igazságos tájékoztatásból.

Az éremtáblázatból azt láthatjuk, hogy mindkét ország nagyon hasonlóan teljesített ezen a nyári olimpián. De érdekes módon ugyanez vonatkozik az összes olimpiai játékokon szerzett eredményeikre is. Mindketten 25 nyári olimpián, valamint Mo. 21, Au. pedig 17 téli játékon vett eddig részt. Az idén megszerzett aranyérmek számát tekintve Magyarország a 9.-ik, Ausztrália pedig a 10.-ik, ha pedig az összes megszerzett érmet számoljuk, akkor Au. a 7.-ik, Mo. pedig a 11.-ik helyen végzett. (Összehasonlításként: idén összesen 196 ország indult, és ebből 81 nyert legalább 1 érmet - aranyat, ezüstöt vagy bronzot). Az eddigi összes olimpia eredményeit mutató éremtáblázaton is egymás mellett állnak: Mo. a 11.-ik, Au. pedig a 12.-ik helyen.

Vizsgáljuk meg közelebbről is a magyar adatokat. Ha összehasonlítjuk a földrajzilag Mo. körül elhelyezkedő, és népességben, történelmi sorsban, anyagi javakban hasonló országokkal, akkor azt látjuk, hogy amíg idén Mo. a 9., addig pl. Csehország a 19., Horvátország a 25., Románia a 27., Lengyelország a 30., Szerbia a 43., Szlovénia a 44., Szlovákia az 59., és Ausztria a 93. helyen végzett. Tehát Mo. messze megelőzte a környező országokat.

De ugyanezt látjuk akkor is, ha az olimpiák 116 éve alatt (1896-2012) elért összesített eredményt nézzük. Ezen a táblázaton Mo. 11.-ik, míg Románia a 19., Ausztria a 21., Lengyelország 22., Csehország a 42., Szlovákia az 50., Csehszlovákia a 27., Horvátország a 48., Szerbia a 78., Szlovénia az 55., a volt Jugoszlávia pedig a 35.

Még feltűnőbb a kimagasló magyar eredmény, ha pl. az 1.sz. táblázaton, mely az idej londoni eredményeket tartalmazza, megnézzük a „javított helyezést”-t, azaz az 1 főre eső érmek számát. Ugyanis továbbfejlesztettem a hivatalos táblázatot, és – szerintem jogosan - azt is belevettem a számításba, hogy valójában mekkora embercsoport tagjai érték el az adott eredményt. Mert ugye Önök is egyetértenek velem abban, hogy igazából nem igazságos „egy az egyben” összehasonlítani mondjuk az 1 milliárd 347 millió Kína eredményét a 10 millió Magyarországi eredménnyel, hiszen 134.7-szer annyian vannak, mint mi. Ahhoz, hogy igazságos eredményt kapjunk, azt kell néznünk, hogy az 1 főre jutó érmek száma mennyi. Nos, míg az idej hivatalos éremtáblázat 2. helyén álló Kína esetében 100 000 főre csupán 0.065 érme esik, addig a 9. helyen álló Mo.-nál ez 1.7. Tehát, ha tovább számolunk kiderül, hogy Mo. eredménye 26-szor jobb, mint Kínáé. Vagy több mint 5-ször jobb, mint az 1. helyen büszkélkedő USA eredménye .....Hát nem mindegy, ugyebár.....

Az első 20 helyezett a 2012-es londoni olimpia aranyérem szerinti éremtáblázatán

Hivatalos helyezés	Ország	Arany	Ezüst	Bronz	Összes érem	100 000 lakosra jutó éremszám	Javitott helyezés
1	USA	46	29	29	104	0.33	16
2	Kína	38	27	23	88	0.065	20
3	Nagy-Britannia	29	17	19	65	1.048	7
4	Oroszország	24	26	32	82	0.572	10
5	Dél-Korea	13	8	7	28	0.56	11
6	Németország	11	19	14	44	0.533	12
7	Franciaország	11	11	12	34	0.461	13
8	Olaszország	8	9	11	28	0.461	14
9	Magyarország	8	4	5	17	1.7	3
10	Ausztrália	7	16	12	35	1.643	4
11	Japán	7	14	17	38	0.298	17
12	Kazahsztán	7	1	5	13	0.78	9
13	Hollandia	6	6	8	20	1.198	6
14	Ukrajna	6	5	9	20	0.439	15
15	Új-Zéland	6	2	5	13	2.89	2
16	Kuba	5	3	6	14	1.25	5
17	Irán	4	5	3	12	0.16	19
18	Jamaica	4	4	4	12	4.45	1
19	Csehország	4	3	3	10	0.95	8
20	Észak-Korea	4	0	2	6	0.245	18

De sajnos, ezt a véleményem szerint igazságos szempontot, illetve számítási módszert ennek ellenére (vagy talán éppen ezért?) nem alkalmazzák sehol. Egyetlen hivatalos táblázat, egyetlen statisztika sem bontja le az eredményeket ilyen szintre. Hát ezért bontottam le én. A magam, és kedves magyar honfitársaim számára és – remélem – örömére.

No, de nézzük tovább. A 2.sz. táblázat (összes eddigi olimpiai játékok éremtáblázata) azt is mutatja, hogy az első 20 helyezett (valójában 21, mert a „nyugati sógorok”, az osztrákok miatt kibővíttem a táblázatot) között a szokásos nagyok mellett (USA, Szovjetunió, Nagy-Britannia, Franciaország, Németország stb.) „notóriusan” mindig ott van néhány kis ország is, melyek fittyet hánynak mindenfajta kisebbségi komplexusra, a nagyobbak iránt tanúsítandó illendőségre, és az olimpiai játékok 116 éve alatt sosem tágítottak a hivatalos éremtáblázatok első 20 helyéről. Még érdekesebb a helyzet, ha a fent már bemutatott „igazságossági” számításunkat Magyarországhoz hasonlóan ezekre a „kis” országokra is alkalmazzuk.

Kiderül ugyanis, hogy az „igazságossági” számítás alkalmazásával (érem/fő) az olimpiák összes eredményét (27 nyári és 21 téli olimpiát) figyelembe véve az eddigi örökelső 10 helyezett a következő:

1. Norvégia, 2. Finnország, 3. Svédország, 4. Magyarország, 5. Svájc, 6. Ausztria, 7. NDK, 8. Ausztrália, 9. Hollandia, és 10. Románia.

Az első 21 helyezett az eddigi olimpiai játékok összesített éremtáblázatán

Hivatalos helyezés	Ország	Összes nyári érem	Összes téli érem	Összes érem	Lakosok száma (millió)	1 mill. lakosra jutó nyári érem	Javított nyári helyezés	1 mill. lakosra jutó téli érem	Javított téli helyezés	1 mill. lakosra jutó összes érem	Javított helyezés
1	USA	2402	254	2656	314	7.64	15	0.81	13	8.45	16
2	Szovjetúnió	1010	194	1204	280	3.61	18	0.065	19	4.3	18
3	Nagy-Britannia	780	22	802	62	12.58	10	0.355	17	12.93	11
4	Franciaország	671	94	765	65.8	10.2	12	1.429	11	11.62	13
5	Németország	573	190	763	82.6	6.94	16	2.3	9	9.24	15
6	Olaszország	549	106	655	60.8	9.03	13	1.74	10	10.77	14
7	Svédország	483	129	612	9.5	50.84	2	13.58	5	64.42	3
8	NDK	409	110	519	16.6	24.64	5	6.63	6	31.27	7
9	Kína	473	44	517	1,347	0.35	21	0.03	21	0.38	21
10	Oroszország	407	91	498	143.4	2.84	20	0.63	14	3.47	19
11	Magyarország	475	6	481	10	47.5	3	0.6	15	48.1	4
12	Ausztrália	467	9	476	21.3	21.92	7	0.42	16	22.34	8
13	Finnország	302	156	458	5.4	55.92	1	28.9	2	84.81	2
14	Norvégia	148	303	451	5	29.6	4	60.6	1	90.2	1
15	Japán	398	37	435	127.5	3.12	19	0.29	18	3.41	20
16	Kanada	278	145	423	34.9	7.97	14	4.15	8	12.12	12
17	Hollandia	266	86	352	16.7	15.93	8	5.15	7	21.08	9
18	Svájc	185	127	312	7.6	24.34	6	16.7	4	41.05	5
19	Románia	301	1	302	21.5	14	9	0.05	20	14.05	10
20	Dél-Korea	243	45	288	50	4.86	17	0.9	12	5.76	17
21	Ausztria	86	201	287	8.3	10.36	11	24.2	3	34.58	6

Megvallom, magam is elcsodálkoztam, amikor idáig jutottam az osztásban-szorzásban. De, - ha már lúd, legyen kövér – gondoltam, és azt is megnéztem, hogy ebből a fenti 10-ből kinél milyen a nyári és a téli játékokon szerzett érmek aránya. Mert ugyebár Önök szerint sem vetem el túlságosan a diszkoszt, akarom mondani a súlykot, ha azt feltételezem, hogy a tiszteletre méltó olimpiai ősatyák, vagyis a régi görög atyafiak nemigen ismerhették a hőember-építés tudományát, vagy láthattak valaha is jeget, hát még sílécet, korcsolyát és hokibotot..... Tehát, gondoltam, gyerünk vissza a gyökerekhez, az eredeti olimpiai számokhoz, mint a futás, dobás, birkózás, stb., vagyis a nyári olimpiák eredményéhez.

Ebben az összehasonlításban a magyarok természetesen még előrébb rukkolnak a listán, de még így sem előzik meg a finneket és a svédeket, mert a csak nyári olimpián szerzett érmek alapján a győztesek listája így alakul: 1.Finnország, 2.Svédország, 3.Magyarország, 4.Norvégia, 5.NDK, 6.Svájc, 7.Ausztrália, 8.Hollandia, 9.Románia, és 10.Nagy-Britannia.

No persze sok más szempontot is figyelembe lehetne venni még „igazságosabb” eredménytáblázat elkészítéséhez, mint pl. az éghajlati tényezők, az adott ország gazdasági helyzete (gazdagsága), vagy pl. a hazai pálya előnye. Ezek a tényezők nyilvánvalóan még tovább javítanák Magyarország esélyeit. Ott van példának Ausztria, nagyon hasonló éghajlati viszonyokkal, csak éppen sokkal több „téli olimpiára” felkészítő havas hegygel. Nem véletlen, hogy náluk az érmek

arányszáma 66/33 a téli érmek javára (201 téli és 86 nyári) míg nálunk ez az arány 1/99 (6 téli és 475 nyári). Vagy ugye senki sem száll vitába velem, ha azt mondom, hogy a vizsgált 10 ország közül a skandináv országok (Norvégia, Finnország és Svédország), valamint Ausztria, Svájc, Ausztrália, vagy Hollandia azért anyagilag egy „kicsit” tehetősebbek, mint a mi kis fatornyos, gémeskutas szép hazánk....

De vizsgálhatjuk a „hazai pálya előnyét” is (amibe beleszámolandó az extra pontszám, indulási lehetőség is) hiszen mi sosem voltunk házigazdái egyetlen olimpiának sem (talán ha a Kékest kicsit, mondjuk 2000 méterrel feltupíroznánk, megnőhetne az esélyünk Szocsi után egy téli olimpia megpályázására). Ugyanakkor Finnország rendezte az 1952-est, Svédország az 1912-est, és társrendezőként besegített Melbournnek 1956-ban, valamint Ausztrália rendezte a melbournei mellett a 2000-es olimpiát is.

Ezekon kívül vannak más olyan tényezők is, amelyek egyes országok helyezését látszólag vagy tényleg hátrányosan befolyásol(hat)ják. Ilyen pl., hogy ki hány olimpián vett részt, vagyis hányszor volt alkalma az éremgyűjtésre. Azonban amikor ezek közül néhánynak az eredményeit és annak fejlődését közelebbről megvizsgáltam, láttam, hogy nem jutottak olyan mértékben előre a táblázaton, amilyen mértékben nőtt részvételük száma. Tehát nem egyértelmű a hátrány. Aztán vannak az idők folyamán osztódó, majd újra egyesülő országok, mint pl Oroszország/Szovjetunió, vagy Németország (NSZK és NDK), Jugoszlávia, Csehszlovákia, stb. No de ne sajnálgassunk másokat, amíg megvan a magunk baja is, mert ha utánajárnánk, hogy hány magyar származású sportoló gazdagította vagy gazdagítja Jugoszlávia, Románia, Ausztria, a Szovjetunió, Szlovákia vagy Csehszlovákia éremgyűjteményét, akkor lehet, hogy nekünk még több okunk lenne panaszra, mint nekik.....

Befejezésül pedig felteszem a kedves olvasónak is azt a kérdést, amit a fenti statisztikák összeállítása után először magamnak, majd néhány barátomnak feltettem: vajon mi lehet a magyarázata annak, hogy a magyarok (ha néha kisebb-nagyobb hullámzással is, de) ilyen kitartóan sikeresek, hiszen ha a mi „igazságossági” számításunkat (egy főre eső érmek száma) nem is alkalmazzuk, átlagban még akkor is a 8. helyen állunk az összes olimpián elért eredményünk alapján!! Volt, aki azt mondta erre, hogy ez a Kárpát-medencében évszázadok alatt végbement népek közti keveredésnek köszönhető. Volt, akinek éppen ellenkezőleg, az volt a véleménye, hogy ez az őshazából magunkkal hozott nimródi vérvonalnak a hatása. Más a legyőzhetetlen magyar virtusra hivatkozott. Megint más arra tippelt, hogy a siker mögött talán az egyén (a sportoló) kitörési szándéka rejlik egy jobb, megbecsültebb élet lehetősége felé. És még sorolhatnám. Én, ereimben nagyjából fele-fele arányban magyar és német vérral (no meg ugye tényleg ki tudja, mi minden történt ott a Kárpát-medencében az évszázadok alatt), mindegyik magyarázatban látok valamit, de egyiket sem látom az egyetlen, egyedi, könnyen értelmezhető, bizonyítható és el is fogadható magyarázatnak.

De talán nem is ez a lényeg. Hanem az, hogy végre kezünk ügyében van valami, amibe részletekbe menő származási vizsgálódás, és főként politikai nézetellentétekből eredő csatározások nélkül is mindannyian könnyedén, önfeledten, és jogos büszkeséggel belekapaszkodhatunk, és – közösen - magunkénak vallhatunk. Magunkat pedig ezen a nagyszerű közös eredményen keresztül talán egynek – nem, nem a többi közül egynek, hanem - a többivel egynek. Egynek a többi magyarral.

Éljenek a mindenkori sportolóink, akik ezt a szép és követendő példát adták, és azzal ezt a kellemes “leckét” is feladták nekünk!

Albert László/2012szept/ozora1949@hotmail.com